

FILOLOGICKÉ ŠTÚDIE 3.

Anna Fábová

VAJIČKOVÁ, M. – BOJNIČANOVÁ, R. – TOMÁŠKOVÁ, S.: *Filologické štúdie 3*. Nümbrecht: KIRSCH-Verlag 2017. ISBN 978-3-943906-37-0

Vedecký zborník *Filologické štúdie 3* v edícii *Acta Paedagogicae Universitatis Comenianae Bratislavensis* a podedícii *Acta Doctorandum Facultatis Paedagogicae Universitatis Comenianae Bratislavensis*, ktorého editorkami sú prof. PhDr. Mária Vajičková, CSc., doc. Mgr. Renáta Bojničanová, PhD., a Mgr. Simona Tomášková, PhD., obsahuje súbor prác poslucháčov doktorandského štúdia filologických odborov, ktorí pôsobia na rôznych univerzitách, ústavoch a vedeckých pracoviskách na Slovensku a v zahraničí, konkrétne v Českej republike a v Poľsku. Zborník je rozdelený do troch tematických blokov, a to na blok jazykovedných, didaktických a literárnovedných štúdií.

V časti *Jazykovedné štúdie* sa nachádza osem príspevkov, ktoré sa zaoberajú rozličnými lingvistickými a štylistickými javmi nemeckého, anglického a slovenského jazyka, ako napríklad slovnými spojeniami, právnym jazykom, ale aj dejinami spisovnej slovenčiny. Túto časť štúdií otvára príspevok študentky doktorandského štúdia Jany Tabačekovej z Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave s témou *Formale Abgrenzungen der präpositionalen Wortverbindungen*. Autorka v ňom na základe detailnej korpusovej analýzy približuje problematiku vymedzenia predložkových slovných spojení v nemčine, čo je téma, ktorou sa zaoberá vo svojej dizertačnej práci. Taktiež sa venuje klasifikácii predložkových slovných spojení v rámci lingvistiky, ich vzniku a funkcii v autentickom jazyku. Druhým v poradí je príspevok s názvom *Zur Komplementarität der Valenz- und Konstruktionsgrammatik* doktorandky Lucie Mihálikovej z Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, v ktorom sa autorka zaoberá teoretickou rovinou komplementarity valenčnej a konštrukčnej gramatiky z pohľadu prototypovej teórie. Posledný príspevok v jazykovednej časti písaný v nemeckom jazyku pochádza od Simony Tomáškovej z Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a má názov *Pragmatische Aspekte der Verwendung von Formeln in mündlicher Interaktion*. Autorka sa v ňom zaoberá funkciami konverzačných formuliek v nemeckom hovorenom jazyku a ich morfosyntaktickou

a lexikálnou analýzou. Nasledujú dve štúdie dotýkajúce sa právneho odborného jazyka. Andrea Demovičová z Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave sa vo svojom príspevku *Typológia abreviatúr v súdnych rozhodnutiach vydaných súdmi v Anglicku* zaoberá analýzou prítomnosti abreviačných procesov v dokumentoch zo spisov súdnych orgánov v anglicky hovoriacich krajinách a Sylvia Kummer, rovnako z Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, sa v príspevku *Špecifická anglickej právnej terminológie* zaoberá osobitosťami právnej lexiky a právnych termínov z komparatistického hľadiska. Kontrastívny príspevok *Emócie hnevu vyjadrené v slovenských a v rumunských frazeologických jednotkách* je z pera Marky Birešovej, študujúcej na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre. Stanislava Šuščáková z Prešovskej univerzity v Prešove približuje vianočné sviatky a ich pomenovania v rôznych slovanských jazykoch v príspevku *Názvy sviatkov vianočného obdobia vo vybraných slovanských jazykoch*. Autorka sa zaoberá zvyklosťami obdobia vianočných sviatkov na území Slovenska, Poľska a Ruska. Posledný príspevok v tejto časti *Hurbanova obrana štúrovského jazyka* od Ivany Klabníkovej sa venuje polemikám o štúrovej spisovnej slovenčine, konkrétne obrane Štúrovho spisovného jazyka J. M. Hurbanom v spise *Českje hlasi proti slovenčine*, ktorý má už vo svojom názve podtitul *posúdenje od J. M. Hurbana*.

V druhej časti *Filologických štúdií*, v časti *Didaktické štúdie*, sa nachádza päť príspevkov. Prvý z nich s názvom *Cestopis a inovatívne metódy pri práci s týmto žánrom na stredných školách* je od Ľubomíra Holíka z Prešovskej univerzity v Prešove. Autor analyzuje žáner cestopisu a rieši otázku, či ho zaradiť medzi vecnú alebo umeleckú literatúru. Adam Brutovský, doktorand z Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, v príspevku *Kunst im DaF-Unterricht: Lust auf Instrumentalmusik?* približuje využitie hudobného umenia vo vyučovaní nemeckého jazyka a upozorňuje na potenciál inštrumentálnej hudby vo vyučovaní cudzích jazykov. V ďalšom príspevku tejto časti *Problematika jazykové normy ve výuce angličtiny* hľadá Simona Kalová z Masarykovej univerzity v Brne odpovede na otázky spojené s voľbou jazykovej normy vo výučbe anglického jazyka. Opiera sa pritom o výskumnú vzorku, ktorú tvorilo 104 študentov z vysokých škôl v Českej republike. Miriam Matulová z Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave sa v štúdiu s názvom *Begleiterscheinungen des Spracherwerbs* venuje problematike jazykovej interferencie. Časť *Didaktické štúdie* uzatvára príspevok Evy Maierovej na tému *Miesto elektronickej variety anglického jazyka vo výučbe*, v ktorom autorka konštatuje, že informačné a komunikačné technológie (IKT) sú v dnešnej dobe neoddeliteľnou súčasťou každodenného života, a teda aj neformálneho i formálneho vzdelávania, a preto využitie internetovej komunikácie vo výučbe anglického jazyka môže mať nielen praktické využitie, ale aj motivačný charakter.

Prvý príspevok v časti *Literárnovedné štúdie* pochádza od Adriany Parížekovej, má názov *Pôvod a vznik postmodernity* a autorka sa v ňom zamerala na definovanie a ohraničenie postmodernity. Barbora Čaputová z Ústavu svetovej literatúry SAV sa v príspevku *Teória vykúpenia: Mircea Eliade a Hermann Hesse* zaoberá pojmami modernita a modernizmus a oboznamuje nás s názormi rumunského semiotika a literárneho historika Sorina Alexandrescu, profesora na Univerzite v Amsterdame a znalca Eliadovho diela. Autorka sa zaoberá pojmom história, ktorý porovnáva so skúsenosťou u Mircea Eliadeho. Témou *Cervantesova dráma ako zrkadlo drámy* sa zaoberá Anna Ďurišková, doktorandka Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Vo svojom príspevku sa venuje Miguelovi de Cervantesovi ako dramatikovi, metadivadelným postupom v Cervantesovej dramatickej tvorbe, Cervantesovmu svetu divadla a napokon aj Cervantesovmu divadlu sveta. Nataša Burcinová z Ústavu svetovej literatúry SAV sa vo svojom príspevku *Začiatky prekladu kubánskej literatúry do slovenčiny so zameraním na prózu* venuje kubánskej literatúre a jej recepcii v slovenskom kultúrnom prostredí, a to konkrétne próze a prekladom diel kubánskych autorov. Tému *Priestor v Kukučínovom fragmente románu Syn výtečníka* predstavila Ľubica Hroncová z Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Príspevok vznikol v rámci projektu zameraného na výskum poetiky prózy 18. – 20. storočia a autorka sa v ňom zameriava najskôr na kategóriu priestoru v literárnom diele a následne sa venuje Kukučínovmu románu *Syn výtečníka*. Martin Navrátil z Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre sa v príspevku *Zbierka Vojtecha Mihálíka Neumriem na slame (1955): Integrácia subjektívnej lyriky do socialistickej poézie* zaoberá tvorbou Vojtecha Mihálíka a analýzou publikačných stratégií pri príprave básnickej zbierky *Neumriem na slame*, pričom porovnáva texty z autorovho rukopisu s textami z knižne publikovanej verzie z roku 1955. Doktorandka Varšavskej univerzity Agnieszka Słowikowska sa zaoberá súčasnou literatúrou v príspevku *Rihákův Pentcho – popkulturní vyrovnání se s II. světovou válkou*, v ktorom približuje slovenského autora, režiséra a scenáristu Jara Riháka a jeho román *Pentcho – Příběh parníka*. Dielo z roku 2015 hodnotí ako „popkultúrne vyrovnávanie sa s 2. svetovou vojnou“. Nina Kendrová z Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre sa vo svojom príspevku *Etická analýza diela Bejby sníva o mori (Run, baby, run) od Tiny van der Holland* venuje súčasnej slovenskej autorky Tine van der Holland a jej dielu *Bejby sníva o mori*. Nina Kendrová upozorňuje na morálne poslanstvo, ktoré by malo osloviť predovšetkým mladého čitateľa. Veronika Volochová z Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove sa v príspevku s názvom *Obraz hendikepu v súčasnej literatúre pre deti a mládež* zameriava na zatiaľ málo preskúmanú problematiku obrazu hendikepu v oblasti literatúry pre deti a mládež. Danú problematiku analyzuje na príklade dvoch próz, a to

románu *Obyčajná tvár* (2013) od R. J. Palaciovej a románu *Řvi potichu, brácho* (2016) od českej autorky Ivony Březinovej, ktoré vzájomne porovnáva a poukazuje na ich humánny odkaz.

Vedecký zborník *Filologické štúdie 3* v edícii *Acta Paedagogicae Universitatis Comenianae Bratislavenensis* a podedícii *Acta Doctorandum Facultatis Paedagogicae Universitatis Comenianae Bratislavenensis* je už v poradí tretia vydaná odborná vedecká publikácia obsahujúca odborné príspevky doktorandov filologických odborov, ktorí prezentujú výsledky svojej vedeckovýskumnej práce, zameriavajúcej sa na cudzie jazyky, literatúry a kultúry a na slovenský jazyk a literatúru. Uvedený zborník Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, určený na publikovanie prác doktorandov, reflektuje širokospektrálne zameranie výskumov a orientáciu na inovatívne trendy v cudzích jazykoch, sústreďuje sa na aktuálne dianie v spoločnosti a poukazuje na rôznorodosť problematiky rýchlo sa rozvíjajúcej spoločnosti. Akademickej obci prináša nové pohľady, prospešné informácie i trendové čiastkové riešenia v praxi. Na záver je dôležité konštatovať, že pripravovaný zborník Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave možno považovať za prínosnú odbornú vedeckú publikáciu, ktorá napriek svojej nedávnej tradícii naplnila zámer, ktorý si vytýčila, a to dať priestor na rozvoj mladej generácie, teda doktorandom, aby novými poznatkami mohli prispieť k rozvoju v oblasti jazykovedy, didaktiky a literárnej vedy.

Mgr. Anna Fábová
Ústav filologických štúdií
Katedra nemeckého jazyka a literatúry
Pedagogická fakulta Univerzity
Komenského v Bratislave
Račianska 59
813 34 Bratislava
fabova8@uniba.sk